

Трибуна українського слова
на вільній
американській землі

Адреса:
Рекламі 1 Apartment:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНЦ: HEnderson 5-8740

СЕНАТ ПРОТИ РЕДУКЦІЇ ЗБРОЙНИХ СИЛ ЗДА

Вашингтон. — Вій в справі редукації збройних сил ЗДА, зокрема в справі зменшення корпусу морської піхоти закінчився в Сенаті перемогою демократів, з якими голосували разом теж і три республіканські сенатори. Сенат прийняв військовий бюджет у висоті 31,882, 915,726 доларів і відхилив пропозицію президента Айсенавера зредукувати корпус морської піхоти з 215,000 до 193,000 воїнів. Сенат ухвалив видати на розбудову збройних сил ЗДА 394,709,726 доларів більше, як це ухвалила Палата Репрезентатів на фінансальний рік, що починається з дня 1 липня ц. р. і 3,082,845,240 доларів більше, як це було ухвалено на фінансальний рік 1954/55. До запропонованого урядом і прийнятого Палатою Репрезентатів бюджету додало зокрема 356,000,000 доларів на розбудову бомбардувальників В-52. Крім того додає ще 380 мільйонів до-

УНН ВЕДЕ АНЦІЮ В САН ФРАНСІСКО І ПРИГОТОВЛЯЄ ВИСТУП В ЖЕНЕВІ

ПРЕЗИДЕНТ УКР Д. ГАЛИЧИН ПОІНФОРМУВАВ У.А. ВЕТЕРАНИВ ПРО НОВІ ЗАХОДИ УКР НА МІЖНАРОДНОМУ ТЕРЕНІ В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ

Союзівка, Кергонскон, Н. П. Хоч від останнього Конгресу УКР минуло тільки два тижні, новообраний на цьому конгресі Український Конгресовий Комітет уже почав відповідну акцію, щоб використати актуальні міжнародні зібрання для української визвольної справи — інформувати новобраний президент УКР, п. Д. Галичина, учасників конвенції Українських Американських Ветеранів, що відбулася з кінцем минулого тижня на цій вакантній оселі УНЦОУ в Кетсвилльських горах, П. Д. Галичина, промовляючи на бенкеті та передаючи ветеранам привіт від УКР, гаряче рекомендував їм підтримувати цю центральну американсько-українську репрезентацію, що ветерани її записали в окремі конвенційні резолюції, закликаючи теж і свої пости до відповідної моральної і матеріальної підтримки УКР. Інформацій п. Галичина виходить, що зв'язку з відзначенням у Сан Франсіско у тижні від 20 до 26 червня ц. р. десятиліття Об'єднаних Націй, Український Конгресовий Комітет Америки отримає від чотирьох американських організацій запрошення взяти (як не-урядова організація) участь у "Тижні Святкових Акцій", що його з цієї нагоди влаштують в Сан Франсіско ці організації. Центральна Українська Конгресова Комітет Америки прийняла це запрошення, організувала спеціальну делегацію й про її повноваження участь повідомляла запрошувачі організації. У

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ ДО „НОВОГО РОДУ МИРУ”

АЙЗЕНГАВЕР ЗАПОЧАТКУВАВ ВЕЛИКОГО ПРОМОВОГО ЮВІЛЕННУ СЕСІЮ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ. — ПРЕЗИДЕНТ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ВАН КЛЕФФЕНС І ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ГАММЕРШІЛД ПРОМОВЛЯЛИ В ТОМУ САМОМУ ДУСІ

„ВОЛЯ УКРАЇНИ! ГЕТЕ 3 ТИРА-НІЄЮ МОСКВИ!”

УКРАЇНСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ В САН ФРАНСІСКО: ПРЕСА, РАДІО І ТЕЛЕВІЗІЯ ІНФОРМУЮТЬ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ВИСТУП ПРОТИ МОСКОВСЬКИХ НАРОДОВЕВІЩІВ

Сан Франсіско, 20 червня. (Телефоном). — „Воля України! Гет 3 тираниєю Москви!” — це головні гасла, що були написані на транспарантах та зокрема на спеціальному авто, що їздило вулицями Сан Франсіско, звертаючи увагу на українську боротьбу за волю. Українці Сан Франсіско, використавши нагоду ювілейної сесії Об'єднаних Націй в тому місті та прийнявши з того приводу численних делегатів, гостей і кореспондентів з усіх країн світу, влаштували цю демонстрацію, щоб познакомити вільний світ з положенням українського народу та його прагненням до волі. Крім того, українська група з відповідними транспарантами вітала між год. 2 і 3-ю пошуду перед будинком Опері, де відбувається ювілейна сесія ОН. При цій нагоді прохочим роздавало відповідну інформаційну літературу. Поодинокі члени групи були за-

Президент Айзенгавер

дні, які були надісланими їх основників” — заявив президент Д. Д. Айзенгавер у промові, якою відкрив десятую „ювілейну” сесію Генеральної Асамблеї, зібраної в тому самому Сан Франсіско, в якому 10 років тому засновано ту світову міжнародну організацію. Президент Айзенгавер не входив у подробиці різних актуальних міжнародних проблем, бо про них, мовляв, говоритиме в цьому тижні державний секретар Доллес. Промова президента була вдержана в загальному й помірно-оптимістичному тоні: він закликав до „добрих, теперішніх, вільних і мудрих” міжнародних відносин, що принесуть мир. Ніхто, мовляв, не може запевнити, що ОН мали в останньому десятилітті невдачі. Але ж коли б ті невдачі були сталися в міжнародному світі без Об'єднаних Націй, то воля були б мали імовірно трагічні наслідки для людства. Тільки силі теж — казав президент, — можуть не бачити очевидних успіхів ОН. Президент закликав користатися з 10-річного досвіду праці Об'єднаних Націй. Говорячи про забезпечення миру, Президент підкреслював, що кожна держава має право й обов'язок творити для своєї охорони достатньо сильні збройні сили та єдині в союзі з тими, що мають спільні інтереси. Але це мусить діятися в рамках Об'єднаних Націй і їхнього

Вінсон вносить компромісовий законопроект в справі збільшення резерв

Вашингтон. — Голова Комісії Збройних Сил в Палаті Репрезентатів Ко-а-г-ресмен Карл Вінсон вніс компромісовий законопроект в справі збільшення військових резерв. В цьому законопроекті залишено ті пункти, які могли б свідчити про зневажливе ставлення до резервних військовиків, а також виключено з нього поправку про дисергацію в відділах військових резерв, і тому є вагомий, що він буде прийнятий Палатою Репрезентатів. Невже в цьому проекті і того пункту, який передбачав поруч дворічної служби в війську, що й 6-місячну службу в Крайовій Гвардії, а після цього ці гвар-

Проф. Тарас Лукач очолює Делегацію УНН в Сан Франсіско

Сан Франсіско, 20-го червня. (Телефоном). — Організована стараннями центральної УКР українська Спеціальна Делегація для інформаційної акції під час ювілейної сесії ОН ухвалювалася в той спосіб, що її головою став проф. Тарас Лукач, пані Наталія Савицька-Маланчук — секретаркою, а п. Семен Старів — керівником. Членами Делегації є ще ш. Богдан Морозовський, Теодор Душинський та Евстахія Жижонмирська.

Республіканці проти поліпшення старечих пенсій

Вашингтон. — Деякі республіканські конгресмени, члени Комісії Способів і Менш в Палаті Репрезентатів, вислали листа до голови цієї Комісії конгресмена Дж. Купера, в якому заявляють, що здійснення демократичних пропозицій в справі поліпшення старечих пенсій спричинило б 24-відсоткове збільшення витрат на соціальне забезпечення. Демократичний план підтримують провідники демократів в Палаті Репрезентатів спікер Сем Рейберн та демократичний провідник в Сенаті сенатор Ліндон Б. Джайсон. Згідно з цим планом мали б в соціальному забезпеченні зайняти такі змінні: 1. Незадібно до праці роками 65 року життя, як це старечі пенсії перед початком 65 року життя, як це є тепер. 2. Жінки мали б діставати старечі пенсії в 62-му або 63-му році життя. 3. Діти нездібних до праці робітників мали б діставати платні навіть після 18 року життя. Республіканські члени комісії заявляють, що на демократичний план можна було б погодитися лише після того, коли будуть підвищені вкладки на соціальне забезпечення.

4 ЗАКОРДОННІ МІНІСТРИ ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ЗУСТРІЧ ГОЛІВ ДЕРЖАВ В ЖЕНЕВІ

Сан Франсіско. — В міській готелі після закінчення 10-ї сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй промовою през. Айзенгавера, відбулася в кімнатах Пасіфік Юніон Клуб вечора на 28 осіб — 4-ох міністрів закордонних справ (Доллес, МекМіллен, Піннеї і Молотов) та їх найбільших співробітників. Ця вечора була подібна до перших нарад, що мали устійнити різні формальні подробиці заповідженої на 28 липня зустрічі 4-х голів великих держав. Три західні міністри запропонували Молотову, щоб на конференції голів держав ці останні черувалися в голубуваті, при чому перший голомував би президент Айзенгавер, другий французький прем'єр Фор, потім англійський прем'єр Іден, врешті совєтський прем'єр Булганін. Кожен з прем'єрів висловив би свою думку, що вважає найважливішою сучасною спільною міжнародною проблемою, після чого вони намітили б собі деякий порядок нарад. Вважалося, що президент Айзенгавер поклав би вплив на події відсутності голови підпору Перона — робітничого і міського вулицю. Згодуються, що до всіх цих уступок примусила Перона армія за ціну своєї участі в ліквідації революції. В повільному Дні Прапору, що під час нього виступав кожного року президент Перон, від цього року участі не взяв. В часописках появлялося тільки коротке повідомлення, що він вернувся до нормальних своїх зайнят.

3,000 ув'язнених в Аргентині, — повільна ліквідація диктатури Перона

Буенос Айрес. — Життя в Буенос Айресі і в інших областях Аргентини поволі нормалізується. Революція, що її зліквідовано з допомогою армії, закінчилася сотками вбитих і ранених й ув'язненням понад 3000 осіб, в тому 800 офіцерів флоту і летунства й інших учасників революції, 85 священників та 364 провідників католиків. Але з другого боку ширяться верто вістки, що революція стала початком повільної ліквідації диктатури Перона. Всю дієву владу в Аргентині виконує ген. Луеро, що його називають повільною особою хути — до якої крім нього має виходити президент Перон і міністер оборони ген. Соса Моліна. В нових повідомленнях Перона взагалі не згадується між членами хути. Якби не розвивалися в цьому напрямку події, вирішним для ситуації в Аргентині є такі факти: всю владу виконує ген. Луеро, часописки доручують припинити антикатолицьку пропаганду, від-

Починається літо на Північній Півкулі

Нью Йорк, Н. Я. — Астрономи з Американського Музею та Гайдена-Планетарію в Нью Йорку пригадують, що літо починається у вівторок 21 червня о годині 11.32 по полудні (за літнім часом 22 червня 0.32 перед полуднем в середу). У вівторок в середу, 21 і 22 червня будуть найдовші дні в цьому році, бо сонце

В СВІТІ

● В Еспанії Найвищий Суд ухвалив постанову про те, що католики й не-католики можуть одружуватися цивільними шлюбами в судах. Суд покликався при цьому на 6-ту статтю еспанської конституції з 1947 року про свободу віровизнання, яка то стаття досі не було оформлена законом. Дотепер зобов'язувало в Еспанії католиків церковне право, що забороняло мішани подружжя. Це перешкоджало й американцям-протестантам, стаціонарним в Еспанії, одружуватися з католицькими еспанцями.

● Грецький архієпископ Спіридон в Афінах відкинув запрошення московського патріарха Алексія відвідати його в Москві.

● Італійська поліція скріпила охорону аргентинської амбасаді в Римі, хоч досі не було перед нею ніяких демонстрацій. Мануель Тато й Рамон Пабльо Нова, епископ-помічник і декан дієцезії Буенос Айресу, відіклали висилку їх аргентинська поліція, живуть в Південно-Американській Коллеції у Римі. Ватиканський орган „Осерваторе Романо” підкреслює, що обидва ці духовники були заарештовані, утримувані в'язниці і захищені далеко від Аргентини, коли там почався збройний рух проти Перона.

● Голландська королева Юліана у зверненні до з'їзду голландської молоді й студентської організації підкреслила konieczність, щоб усі високорозвинені країни спільно допомагали німцям розвинути країну і старалися знизити рівень, що існують між багатими й бідними країнами.

● 5,000 кіларів у Відні маршували у своїх білих ординарних халатах вулицями Відня, демонструючи проти соціалістичного законопроекту, згідно з яким введуть „каси хворих” на користь державної „каси хворих” не мають права вибирати собі лікарів, а мусять лікуватися у того, що його визначує урядовий „каси хворих”.

● 2 генерали, 1 полковник і 13 інших високих старшин бунтарських „приватних” військ соціалістичного сент у Чиліському В'єтнамі, що їх розбила державна національна армія, втекли до сусідньої Камбоджі, де ретранслювали 60 миль бічними дорогами.

В АМЕРИЦІ

● Конгресмен Волтер Віс завопросив, згідно з яким ЗДА могли б прийняти родинні еспанських вихідців, які жинуть роками в США, до цієї країни для підтримки військових в ЗДА. Волтер каже, що досі вони залишилися в Еспанії 87 тисяч і дітей.

● Команда флоту повідомляє, що перший у світі атомний підводний човен „Наутіло” закінчив свої 6-тижневі випробування, проїхавши 1,400 миль під водою. Досі „Наутіло” зробив 180 успішних занурень і проплив під водою 10,000 миль.

● У зв'язку з побудою нового шляху на ріці св. Лаврентія в Канаді, треба буде висилити ціл селю, в якому живе 1,100 мешканців. Демка цього села переселить на нові місця, а решту розберуть, залятавши відшкодування їх власникам.

● Загально думують, що збройні сили в Бразилії не зможуть вважатися далі пасивним спостерігачем політичних

СВОБОДА

UKRAINIAN NEWSPAPER PUBLISHED DAILY EXCEPT SUNDAYS, MONDAYS & HOLIDAYS (SATURDAY & MONDAY ISSUES COMBINED)

FOUNDED 1893

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
Ha рік \$10.00	One year \$10.00
Ha рік \$5.25	Six months \$5.25
Ha рік \$2.75	Three months \$2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:	Foreign and Jersey City Rates:
Ha рік \$12.00	One year \$12.00
Ha рік \$6.50	Six months \$6.50
Ha рік \$3.50	Three months \$3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незаказані матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МРН І ДІСНІСТЬ

У Сан Франціско, столиці світової Каліфорнії, що має ще й поетичну назву "Золотий Воріт", відбувається впродовж цього тижня ювілейна сесія Організації Об'єднаних Націй, заснованої в цьому місці десять років тому. Ця організація, яку створено в тіні диму димової труби другої світової війни, людною завоювало свої найкращі надії та свої задуми мрію про волю і мир. Ці надії і задуми людною в сьогодні, святуючи десятиріччя Об'єднаних Націй, даруючи в десятилітній історії цієї організації не можна вичитати жадного напруження переконаливого прикладу, що ця організація в її дотеперішній формі може бути таким фактором і таким інструментом у здійсненні тих мрій і надій, з якими вона була подумана і творена.

Можливо, що саме тому американська преса, коментуючи сесію в Сан Франціско, радить займатися менше історією десятих років, а більше проблемою, чи людною збагнуло ту лещію історію і чи воно готове й спроможне зробити відповідний практичний висновок на майбутнє.

Очевидно, що кожний бачачий і сприймаючий ту лещію по своєму. Але, з якого боку Організація Об'єднаних Націй не оцінювати б і яких аргументів на трудності в праці такої організації не вживати б, висновок буде завжди той самий: не можна організуватися і не можна об'єднуватися, із злочиним. Бо якщо організація Об'єднаних Націй не могла досі виконати бодай у відповідній мірі свого завдання і не здійснювати бодай зачала здійснювати ті мрії, які з нею зв'язувало, то в першу чергу тому, що в цій організації представники націй засідають з рішальними голосами також совєтські нації.

Концепція організації Об'єднаних Націй зродилася, як загалом, в пожежі другої світової війни, подібно, як з мрії і тугої першої світової війни зродилася Ліга Націй. У першій і другій війні був агресор, і об'єднання військових та миролюбивих народів було подумане, як ідейний і політичний захист проти агресора. Ліга Націй мала свої хатні і через них провадилася скоріше, ніж можна було сподіватися, Організація Об'єднаних Націй не провадилася досі тільки тому, що людною конвульсійно тримається своїх мрій і відмовляється резигнувати з своїх надій. І на це воно має свою смертельну серйозну причину.

Головне завдання Об'єднаних Націй — не допустити до війни і працювати для миру. Війна завжди була страшною і мир завжди був побажаний, але ніколи так дуже, як сьогодні. Правду кажуть, для країни орієнтації дами погляди війни і миру повинні бути заступниками, а сьогоднішні обставини і при наявності зброї масового знищення, цілком новими словами. Бо з тим, чим тепер може бути війна, немає жадної паралелі в минулому. Для порівняння можна тільки задати, що один модерний літак, навантажений атомною зброєю, має таку жінку силу, яка відповідає янціній силі всієї армії з часів другої світової війни. Це визначає нове поняття миру. Тому то, говорячи про війну або мир, треба мати на думці життя і смерть в найширшому розумінні.

Під таким кутком і в такому світі треба дивитися і на Об'єднані Нації, як на концепцію, змагаючи до того, щоб вони наблизились до такого розуміння і в практичних можливостях. Тоді зрозуміємо, чому організація Об'єднаних Націй, не зважаючи на весь гіркий досвід і на всі труднощі, залишалася тією, нехай і віддаленою, іскрою надії та предметом мрій стривоженого людства. Ані тих надій, ані тих мрій не можна з легким серцем кинути, бо тоді загальне положення було б ще більш розпачливим, ніж сьогодні.

З Об'єднаними Націями зв'язане також ім'я України. Тут не місце виходити в те, як і чому воно зв'язане і хто його зв'язав, бо це не може перерішити істини, що ім'я України має повинно і мусить бути. На теперішній ювілейній сесії ООН це ім'я України все ще буде репрезентовано окупантом або його послужником. Тому добре і правильно поступив Український Конгресовий Комітет, подбавши заступника, щоб як не прямо, то бодай "задніми дверима" звернути увагу на цей факт прийняти делегатами.

Від ювілейної сесії ООН не можна сподіватися ані жадного чуда, ані жадного практичного результату. Але, не зважаючи на всю суму і тривожну дійсність, ця ювілейна сесія має своє велике значення, бо вона знову відіграє мрію та скріплює надії на краще майбутнє. А поки живе надія, доти існує можливість, що мрія може стати дійсністю.

„РЕВОЛЮЦІЯ“ У ФОРДА

Генріх Форд, тоді ще 37-річний промисловець у Дітроїті, виступив 1901 року із спілки „Дітроїт Автомобіль Компані“ і через два роки заснував власну фабрику під назвою „Форд Мотор Компані“. Він запровадив уперше в автомобільному промислі засаду масової продукції окремих частин „на конвеєрі“, можливо найдешевшею способом, щоб авта перестали бути люксом і щоб можна було масово продавати їх з найменшим зиском. Це була та перша Фордівська революція, яка зробила ім'я Генріха Форда безсмертним, як піонера в одній із найбільших ділянок американського промислу, а його самого, чи пак його компанію, зробила більшовиєром. Але Генрі Форд мав дуже прикри риси вдачі. Величезні успіхи закрутили йому голову і змусили його повірити в свою непомилковість. Він був крайнім консервативним, неприступним для засади, що продукцію й адміністрацію великого заводу треба щораз модернізувати. Тому він не вів, напр., окремого відділу дослідів, окремого креслярського відділу, окремого відділу інженерно-проектного, він не хотів признавати koniecznosti такої кваліфікації, щоб можна було завжди знати, скільки коштів продукція кожного авта і як заздальгид планувати бюджет. Генрі Форд, звиклий до колосальних зисків, раз на рік підводив баланс і з кожнорічного зиску розподілював м. ін. інвестиційні кошти, неоперті на попередній калькуляції, які потрібні на яку інновацію. Поширюючи, що він — „революціонер“ в царині продукції авт, він став швидко реакціонером, а з поступом років щораз більше дивачив. Він мав 39 років у першому році існування „Форд Мотор Компані“, але вже незадовго перед своєю смертю (7 квітня 1947 року, у віці 83 років) був насправді фактичним президентом компанії, яка хилилася до упадку.

Панічно боячись „кіднапінга“ (вкрадцтва дітей), Генрі Форд найняв для охорони своєї особистості і своєї родини колишнього моряка й аматора боксера Гаррі Беннета. З часом ця малоосвічена й зовсім в автомобільному ділі неозацілена людина стала довіреним приятелем старого Форда й фактичним всезадавальним керівником його фірми, з правом наймати й викидати персонал та вирішувати всі найважливіші справи. Всі свої доручення Беннет робив у стереотипній формі: „Містер Форд бажав собі, щоб...“, або „саме сказав мені містер Форд передати вам...“ Беннет, який зник з життя 45-літньою пістолою, найняв цілий гурт близьких собі людей, і всі вони створили — як писав Роберт Кафка в журналі „Лайф“ з 28 лютого д. р. „наше атмосфера мафії доволі компанії“. Від кінця першої світової війни, а від 1942 року титулярним президентом компанії був найстарший син Генріха Форда, Едзел, людина м'яка й нерішуча, що цілком піддалася диктаторові тиранізуючого батька, з одного боку, та його упрямій вільованого прибічника Беннета — з другого. Інші члени родини Фордів знали, що від

носини неформальні й нездорові, але не вміли їх заридити. Так тривало, аж поки до голосу не прийшов звук старого Форда, теж Генрі, відомий тепер під „династичною“ назвою „Генріха II“.

Генріх II Форд, найстарший син Едзела, студіював в Єльському університеті і в 1941 році служив у морській флотії, але після смерті батька, в 1943 році, вернувся до Дітроїту, до закладу свого діда. Довгі місяці він, як сам оповідав, „тількився по фабриках“, щоб „навчитися дещо того бізнесу“, але йому не давали ніякого офіційного становища. Тільки в 1944 році дістав він титул „екзекутивного віце-президента“, але здавав собі справу, що не зможе ввести ніяких поважних реформ за життя свого діда й фактично сильного Беннета, — якщо не матиме за собою власного сильного гурта співробітників. Помалу приєднав він собі керівника відділу продукції, керівника відділу продажу й керівника фінансового відділу. Це був „осередок революції“, з яким він наважувався, як ідвернути зло, що — як він твердив — вбило його батька. З весною 1945 року захворів 81-річний Генрі I Форд. За порадою названих вищих урядовців, Генрі II почав обережні розмови з членами своєї найближчої рідні, чи вони підтримуватимуть його, коли він, як екзекутивний віце-президент, візьме на себе право приймати й усувати персонал. Він знайшов найбільшій і найвпливовіший союзників в особах своєї матері, вдови після Едзела Форда, і бабін (померла через три роки після смерті Генрі I, в 1950 р.). Вони переконали хворого старого Форда, щоб він формально зрікся президентури в компанії, яку перейняв був знову після смерті Едзела, і признав президентом компанію свого внука. На першому засіданні в характері президента, молодий, тоді всього 28-річний Генрі II Форд — звикнувши Беннета і розпочав частку Фордівських закладів від його довірих осіб.

Це була нова революція, яка прийшла в найкритичнішій фінансовій ситуації тієї велетенської компанії. Виявлялось, що заклад Форда занепадав своїм капіталом і південно-американським плантациям і цілому ряді неспроможних підприємств, які не мали нічого спільного з автомобільним промислом. На продукції ж автомобілів „Форд Мотор Компані“ почав втрачати місячно по 10 мільйонів доларів, що загрожувало повним банкрутством фірми, яка втримувалася тільки завдяки величезним готівковим резервам. Новим рішучим кроком молодого Форда було прийняття на співзасновника і керівника продукції Ернеста Брайча, колишнього віце-президента „Дженерал Моторс Компані“, потім президента „Бендикс Авіаційн“, людину доволі досвідчену і звичайно щораз нових і щораз модерніших в атомобільному моделі. Старий тип Фордівського авта втратив був ризик у користь новішого й, кращого, популярного „Шевролета“ з „Дженерал Моторс“. Тепер новий керівний штаб почав простувати й пускати нові моделі популярного „Форда“. Роззалилася

тиха конкурентна боротьба між популярним „Фордом“ і „Шевролетом“. Фордівська продукція „Мерседес“, підпорядкований окремому керівництву, почав суперничати з „Бюіком“ і „Олдсмобілем“, а виділений в окреме підприємство „Лінколін“ дістав амбіцій до рівня „Кеділлака“. Вислід цієї боротьби був виразом так світлі для Форда, що в жовтні 1954 року „Форд Мотор Компані“ оцінила у податковому звітванні за 1953 рік свої активи на 1,895,000,000 доларів, порівняно з 1,757,750,000 доларів активів за 1952 рік.

Тепер Генрі II Форд має 37 років, працює від ранку до ночі, підтримує славу традицій свого великого діда з першого двадцятиріччя його піонерської діяльності і продовжує традицію Фордівських „революцій“. Такою останньою революцією, що знову рознесла по світу ім'я Форда, був 144-сторіковий договір з ЮАВ (Юнайтед Автомобілі Воркерс) про „гарантовану платню“ робітникам.

Впродовж 24 годин перед підписанням цього договору він буквально не замирав, окутуваний всіми деталями різних компромісних можливостей. А тепер він палко боронить підписаний договір і так само легковажить собі обурення інших промисловців, роблячи це його діл, коли підписав останній „Ньюзлік“ з 20 червня д. р.) „Волл-Стріт Джернел“, орган великого промислу й фінансів, назвав в січні 1914 року „злочинною“ революційною соціальною реформою, введеною у „Форд Мотор Компані“: восьмиподви денної платні. Але дискусія власне таким революціонерам-промисловцям, 140,000 робітників у закладах Форда стоїть в авангарді близько 20-мільйонної армії організованого американського робітничого світу, який заперечує брехні про „експлуатацію“ американського робітника американським прадавцем.

Лев Шанковський

ПЛАН ГЕНЕРАЛА САРНОФФА

У таких умовах, поймав план ген. Сарноффа, це справа цілком зрозуміла. Автор цього плану розуміє, в якому положенні знайшовся вільний світ, і старастає аказати шляхи для виходу з цієї ситуації. Вихід цей автор бачить в інтенсифікації холодної війни з боку ЗДА і голвно в переході ЗДА від „оборони“ до „наступу“ і в розгорненні цього наступу на всі ділянки холодної війни. План складається із вступу й 7 частин. У першій частині автор характеризує, як комуністи ведуть холодною війну в ділянці пропаганди, інфільтрації й підкупів, поширення п'ятих колон, саботажу й терору, громадянської війни, притрутування кадрів і резервів, „зрадницької“ дипломатії. Чергові частини плану ген. Сарноффа мають такі наголоси: (2) — Ми не сміємо програти холодної війни, (3) — Щоб пережити гарячий війну, ми мусимо витратити холодної війну, (4) — Послання волі, (5) — До перемоги в холодної війни, (6) — Дипломатія — це теж зброя, (7) — Підсумки.

У рамках цієї статті було б неможливо зреферувати всі думки цього замінного плану, про який з призначенням висловився през. Айзенгауер ще за однієї з своїх пресових конференцій. З окремих думок цього плану важко не погодитись, особливо нам, політичним емігрантам, що дуже добре знаємо, про що йде Москва й якими засобами вона змріє до своїх мети. Ми, напр., цілком погоджуємось з ген. Сарноффом, що не можна програти холодної війни, бо поразка в такій війні означала б поневолення „Поразка в холодної війни, каже ген. Сарнофф, була б так само фатальною, як поразка в гарячій війні. Ми могли б замерзнути на смерть, так само, як і бути спаленими“. Ми разом з ген. Сарноффом розуміємо, що холодної війни не є цілком сама в собі, але тільки засобом для досягнення тотальної перемоги. Ми підтримуємо ген. Сарноффа коли він каже, що „головним змістом послання волі повинно бути послання, ні самі роблять безпорядки... — Казі так безпорядки? — Здивувався один із вартівців, скерувавши на них гвинтівку. Другий вартівців також узяв гвинтівку на поготів. Ситуація почала виглядати безнадійно. Життя А. М. було в смертельній небезпеці. „Ось, коли прийшло наше „бути чи не бути“! Ще хвилини, і голова Земської Управи, разом із більшовиками, будуть тут, і тоді ніщо вже нас не врятує“, — з розлукою помислив Микола. Якось механічно — істинно-точно рука його прилягла до кишень з наганом. Рішення на все — це рішення прийшло якось відразу, несподівано для нього самого, — він, цілком опанувавши себе, вже не дивився на вартівців: його напружений погляд з німим запитом і готовістю був скерований на А. М.

— Ось тобі й маєш! — почув Микола голос А. М. — Ми всі ждали більшовицької надії, що вони придуть і зроблять тут порядок, а ми самі роблять безпорядки... — Казі так безпорядки? — Здивувався один із вартівців, скерувавши на них гвинтівку. Другий вартівців також узяв гвинтівку на поготів. Ситуація почала виглядати безнадійно. Життя А. М. було в смертельній небезпеці. „Ось, коли прийшло наше „бути чи не бути“! Ще хвилини, і голова Земської Управи, разом із більшовиками, будуть тут, і тоді ніщо вже нас не врятує“, — з розлукою помислив Микола. Якось механічно — істинно-точно рука його прилягла до кишень з наганом. Рішення на все — це рішення прийшло якось відразу, несподівано для нього самого, — він, цілком опанувавши себе, вже не дивився на вартівців: його напружений погляд з німим запитом і готовістю був скерований на А. М.

— Ось тобі й маєш! — почув Микола голос А. М. — Ми всі ждали більшовицької надії, що вони придуть і зроблять тут порядок, а ми самі роблять безпорядки... — Казі так безпорядки? — Здивувався один із вартівців, скерувавши на них гвинтівку. Другий вартівців також узяв гвинтівку на поготів. Ситуація почала виглядати безнадійно. Життя А. М. було в смертельній небезпеці. „Ось, коли прийшло наше „бути чи не бути“! Ще хвилини, і голова Земської Управи, разом із більшовиками, будуть тут, і тоді ніщо вже нас не врятує“, — з розлукою помислив Микола. Якось механічно — істинно-точно рука його прилягла до кишень з наганом. Рішення на все — це рішення прийшло якось відразу, несподівано для нього самого, — він, цілком опанувавши себе, вже не дивився на вартівців: його напружений погляд з німим запитом і готовістю був скерований на А. М.

Видкоючи на повні груди свіже повітря волі, що раптом набрало для нього надзвичайної цінності, Микола в радісному піднесенні запитав А. М.: — Ну, а що б ти робив, Андрію, якби вартівці нас такі не випустили? — Або відкрив би собі шлях на волю, куди ми нагнали, або не дався б узяти себе живим, — спокійно, якби мова була про щось самозрозуміле, відповів А. М., докторуючи руді очі кінешні з наганом. — Мос рішення було слушне! — задрігав Микола. Коли обидва завернули в бічний завулок, А. М. подав команду: — Тепер надавати кроку! Андрій Миколайович Лішківський щасливо дівасте до с. Ліпівки, на березі Дніпра, де він народився і де перебував його рідня.

Що ЗДА рішуче перемогти в холодної війни, ми гадаємо, що на таке послання давно вже чекають поневолені народи поза залізною заслоною. Ми віримо з ген. Сарноффом, що „потенційні“ п'ять колон вільного світу близькі за більшовицькі п'ять колонії, і що ці п'ять колонії повинні вишколюватися в революційній університеті Заходу так, як більшовицькі п'ять колонії вишколювалися досі в червоному університеті в Москві. Ми знаємо також, що „треба мобілізувати світову опінію проти совєтських злочинів“, як поручав ген. Сарнофф, а не проголошувати свою миролюбність до совєтських злочинців так, як це мало місце, напр., після смерті Сталіна, коли державні мужи вільного світу засідали в Кремль своїми телерадами з висловами співчуття за приводо, мабуть, навіть не природної, смерті того злочинця. І ми, знаємо з ген. Сарноффом, що оренза вільного світу в холодної війни мусить бути так само сильна й наполеглива, як оренза Кремлю, і що вона була досі неадекватною, і що далі легковаження холодної війни вільним світом може спричинити катастрофічні наслідки. Про це все політичні емігранти з-поза залізної заслоны вже давно говорили й пишуть в наших меморандах, газетних статтях, публічних заявах і промовах. Можна радити, що представники вільного світу врешті прислухалися до того голосу.

Коли річ іде про практичну реалізацію плану (частину 5-та), то ген. Сарнофф поручав створення „стратегічного штабу політичної оборони“, який був би різнозасадний з мілітаріями „Об'єднаних шефів штабів“, діяв би під проводом президента, але мав би, крім того, свого „шефа“, який був би членом уряду. Кошти діяльності такої установи становили б коло 5-7% бюджету воєнної оборони, що нараховує тепер приблизно 45 мільйонів доларів. Діяльність „стратегічного штабу політичної оборони“

НІМЕЧЧИНА НА РОЗДОРІЖЖІ

Лондон. — Програвши війну, яку почав Гітлер, Німеччина була в стані повної мавуєрліхності й моральної руїни. В 1945 році був „нулений пункт“ Німеччини. Коли б не агресивність Москви супроти країн вільного світу, то, можливо, думали, Західна Німеччина, під окупацією демократичних великодержав, не одержала б тієї щедрої допомоги на відбудову свого господарства, як це сталося. Західні великодержави мусили, в своєму власному інтересі, допомогати Західній Німеччині, бо вона, пошлена своїм власним силам, могла б стати жертвою більшовизму. Поміч західних великодержав створила в Німеччині політичну течію, які стоять рішуче за тісний союз з демократичним світом Європи і Америки. Завершення цього курсу політики було затверджено т. зв. Паризьких Пактів і включення Західної Німеччини до Північно-Атлантичної Договірної Організації (НАТО).

Коли це сталося, то Москва повила свій хитрий протинаступ: Молотова поспішив до Відня — підписати договір про, незалежність і нейтральність Австрії. Незабаром приїхав до Москви заява, — запрошення до західно-німецького прем'єра Аденауера — приїхати в Москву на переговори про з'єднання Німеччини і про господарську співпрацю. Москва готова (на словах) визнати з'єднання Німеччини, аби тільки ця країна скасувала договори з західними великодержавами і стала нейтральною.

Московська пригода має великий вплив на Західній Німеччині. Треба пам'ятати, що спомини про воєнну руїну живуть глибоко в німецькій народі, і багато є німців, настроєних проти об'єднання, бо бояться, що з того почнеться нова війна. А тут Москва обіцяє — незалежність і соборність та ще й гарантує нейтральність і заробити від торгівлі з Європейським Сходом! До цієї московської пригоди ставляться з надіями різні групи в Західній Німеччині: провідники профспілок, соціал-демократи, провідники євангельських Церков, шкільні керівники, і навіть, в бундівській армії Гітлера. Ці групи мають різний підхід до справи з'єднання Німеччини, але в основному вони сходяться на тім, що нова війна відбулася б на німецькій території. У зв'язку з цими надіями стоять ширші плани деяких націоналістичних німецьких кол. — знайти шлях до тривалого порозуміння з Росією, в традиції Бисмарка і його пруських попередників. Ці німецькі націоналісти задоволені читанням „недавньої заяви з Москви: вони Німеччина була в згоді з Росією, доти в Європі був мир, а як Німеччина пішла проти Росії, то для німців прийшла руїна.

Московські дипломати думали, що зручно ширити цю ідею і мають успіх, тим більше, що ця ідея не нова. Одним із оборонців німецько-російського союзу був організатор німецької армії після першої світової війни ген. фон Сект. Для пропаганди російсько-німецького зближення почала недавно виходити в Дюссельдорфі велика газета — Rheinisch-Westfälische Nachrich-ten. — в якій беруть участь найвідоміші діячі — від соціал-демократичного паціфіста проф. Альфреда Вебера до бундівського діяча Германа Рашнінга та гітлерових генералів.

У Дюссельдорфі створено під проводом генерала Вагнера „Товариство Ганса фон Зекта“, за яким стоять капітальні індустрії та банкі Західної Німеччини. 10 травня, на пресовій конференції в Дюссельдорфі, голова „Товариства Г. Зекта“ ген. Вагнер заявив:

„Уряд Совєтського Союзу запросив Товариство Г. Зекта послати в Москву делегацію політиків і військових з Федеральної Республіки, щоб обговорити сучасні політичні справи. Товариство прийняло це запрошення“.

В цих обставинах можна зрозуміти надміру тяжке положення 80-літнього прем'єра Аденауера, який чус відчуження, щоб він прийняв пропозицію Молотова — їхати в Москву на переговори. Старий канцлер добре розуміє, що тільки втрачає Москву перед обзромом і з'єднанням Заходом примусу Молотова до „честності“ супроти Німеччини. Але, політик мусить числитися з настроями мас. Треба думати, що Аденауер у Москву таки поїде...

К. О.

обіймала б, перш за все, широкую пропаганду всіма можливими засобами (радіо, телебачення, газети, листівки) й іншою літературою, розкидуванням дешевих радіоприймачів, якими можна б слухати американських радіопередач, розкидуванням дешевих фонографів і картонових пластинок з відповідними пропагандистськими передачами, підтримування пасаєного й активної реалізації в країнах поза залізною заслоною, співпраці з емігрантами й емігрантами з цих країн, намовляння совєтських громадян до втечі та пропагандивні кампанії спеціальних релігійних чи професійних груп Ген. Сарнофф уважав цілком слушним, що до ведення холодної війни треба фахівців, і радить їх вишколювати в спеціальних школах, що були б рійнозасадними з військовою Академією у Вест-Пойнті, або Ленінською Школою політичної боротьби в Москві. На студентів до цих шкіл треба набирати американців та емігрантів, а також представників азійських націй. Ген. Сарнофф поручав обійти сотки студентів з різними країнами: американці мали б студіювати в закордонних університетах, а закордонні студенти в американських. Справі вишколювання кадрів ген. Сарнофф присвячує значну увагу, зокрема уважає, що викоплені тут емігранти можуть поважно спричинитися для наладнання політичного, культурного й економічного життя на випадок звільнення даних країн від совєтського поневолення. Так, в загальних зарисках, виглядає план практичної реалізації посланої холодної війни Заходу проти комуністичного світу. Не думавмо, що словесні з'єднання з приводу подорожі цього плану, залишаючи їх на обговорення фахівців. Автор цієї статті підкреслює глобальний характер свого плану і, власне, коли

О. Вишнівський

ПРИТОМНІСТЬ ДУХА

(Спомини, присвячені сл. пам'яті Президента УНР Андрія Лівчицького)

3

І знов, ніби у відповідь на зов його думку, А. М., не обертуючись, тихцем сказав: — Микола, пам'ятай: у нашому положенні єдина надія на порятунок це — притомність духа.

Обидва ввійшли до першої кімнати, де урядова бухгалтер Управи, добрий знайомий А. М. Тут чекала на них ще гірша несподіванка: у кімнаті було кілька озброєних червоноарміївців. Їх командир розмовляв з бухгалтером Побачивши А. М., бухгалтер перервав розмову й звернувся до нього:

— Товариші ось спеціально приїхали, щоб заарештувати Андрія Лівчицького. Може ви знаєте, де саме він тепер є? Ні один мускул не зариг-

став цю опису відразу пізнав б А. М. і заарештували. Але чи ж могли вони доміститися, що особа, зовнішність якої бухгалтер описав „не тутешньому“, стояла тут перед ними?

Почувши відповідь А. М., більшовицький командир зазначав: — Ми маємо певні відомості про те, що Лівчицький перебуває у Золотоніші.

— Якщо ви напевно знаєте це, то зверніться до голови Управи Каздобина. Може він знає, де є Лівчицький, — заарештував А. М.

— Проведіть нас до голови Управи! — наказав більшовицький командир бухгалтерові.

Всі разом вийшли з кімнати. Більшовицькі з бухгалтером пішли нагору, а А. М. з Миколою — до виходу. Вартівці біля вихідних дверей бачили, що А. М. з Миколою йшли разом із їхнім командиром і розійшлися в різні сторони. На це й рахував А. М. Та коли обидва хотіли вийти з будинку, червоноармії за-

городили їм дорогу. — Стой, вихада іст! — рішуче попередив один із вартівців, скерувавши на них гвинтівку. Другий вартівців також узяв гвинтівку на поготів. Ситуація почала виглядати безнадійно. Життя А. М. було в смертельній небезпеці.

— Ось, коли прийшло наше „бути чи не бути“! Ще хвилини, і голова Земської Управи, разом із більшовиками, будуть тут, і тоді ніщо вже нас не врятує“, — з розлукою помислив Микола.

Якось механічно — істинно-точно рука його прилягла до кишень з наганом. Рішення на все — це рішення прийшло якось відразу, несподівано для нього самого, — він, цілком опанувавши себе, вже не дивився на вартівців: його напружений погляд з німим запитом і готовістю був скерований на А. М.

— Ось тобі й маєш! — почув Микола голос А. М. — Ми всі ждали більшовицької надії, що вони придуть і зроблять тут порядок, а ми самі роблять безпорядки... — Казі так безпорядки? — Здивувався один із вартівців, скерувавши на них гвинтівку. Другий вартівців також узяв гвинтівку на поготів. Ситуація почала виглядати безнадійно. Життя А. М. було в смертельній небезпеці.

— Ось тобі й маєш! — почув Микола голос А. М. — Ми всі ждали більшовицької надії, що вони придуть і зроблять тут порядок, а ми самі роблять безпорядки... — Казі так безпорядки? — Здивувався один із вартівців, скерувавши на них гвинтівку. Другий вартівців також узяв гвинтівку на поготів. Ситуація почала виглядати безнадійно. Життя А. М. було в смертельній небезпеці.

Володимир Бартагура
„ТАКИ ПОРА СКАЗАТИ...“

У трьох своїх відповідях на мої запити („Чи можна вжити негарного слова“ — „Нові Дні“ за лютий 1955 р., „Гарне слово В. Бартагура“ — „Нові Дні“ за травень 1955, „А сказати такі пора“ — „Нові Дні“ за червень 1955) Петро Воліняк блунав по периферії порушень мною першопланових питань, щоб у їх тіні приховати факти, на які він не має заперечень.

Петро Воліняк досі не дав відповіді на поставлені мною основні питання й вони далі стоять відкриті, а саме:

1. Чому в виданні Петра Воліняка для дітей і молоді пакує матеріалістичний, арелігійний і неопоганістичний світогляд;
2. Чому в текстах народних казок і переказів, у „Фарбованому Лисі“ Івана Франка, в „Хариті“ Михайла Коцюбинського, у поемі Тараса Шевченка „Суботів“ викреслені або перетворені в Петром Воліняком всі місця, де згадка про Бога й Церкву;
3. Чому Петро Воліняк передруковує советські видання ЦК ЛКСМУ „Молодь“, даючи марку „Нові Дні“.

В першій своїй відповіді Петро Воліняк намагався переконати громадянство, що я заатакував його з регіонально-релігійних мотивів, мовляв, „галичанин-католик“ напався на „східника-православного“. Коли така аргументація не мала успіху, бо якраз українські православні кола перші почали виставляти практичні конвенції з моєї статті в некористь П. Воліняка, в двох других своїх відповідях Петро Воліняк намагався переконати громадянство, що я роблю це з „конкурентних“ мотивів. „Допомагаю йому в тому П. Малир в статті „Прикриваючись ім'ямем Бога“ (директорський „Український Прометей“, ч. 22 від 2-го червня ц. р.).

Хочу тут заявити:

1. Своєю видавничою не маю й не набирався мати;
2. Шкільних посібників я не укладав і не збираюся укладати, на всякий раз не за советськими зразками;
3. Так само в різновидженні матеріалістичних, арелігійних, неопоганістичних, інтернаціональних ідей і світогляду серед наших дітей і молоді та старшого громадянства я не маю жодного інтересу.

У зв'язку з відгукми на мої статті про видавничу діяльність Петра Воліняка в українській пресі хочу заявити, що дехто з них, як підбиваю дошки для зведення своїх політичних, чи особистих поракунків з П. Воліняком. Думаю, що в той спосіб спрочено й пхнуто на неправильний шлях важливу проблему, яку я порушив. Мої запити щодо видавничої діяльності Петра Воліняка не були подиктовані ані особистими, ані політичними, ані конкурентними моментами. Єдино спонукою поставити їх була турбота про національне й моральне здоров'я нашого молодого покоління поза межами батьківщини.

Якщо дискусія над цими питаннями й практичні наслідки з неї підуть по лінії моїх, абсолютно позбавлених всяких бачивих міркувань, тенденцій, тоді порушені мною проблеми причиняться до позитивної розв'язки справи виконання розлогого молодого покоління, згідно з нашими національними й виконаними ідеалами та потребами країни, які стали нашою новою батьківщиною, і збільшити наших дітей від с п р и й м а н н я і д е й, які ці ідеали заперечують.

Громадянство має доволі матеріялу, щоб саме вирішити, чи виконати ідеали йому відповідають — чи ті, які обожнює й Б. Гомовський, тобто національне виконання, сперті на перших рідних культурі й традиції та на елементарних релігійності, християнській й моралі, чи ті, що їх пропагує П. Воліняк, тобто „загально-людське“, „нейтральне“ виконання, базоване на релігійній індиферентності та матеріалістичному світогляді, таке близьке тому виконанню, що пакує по той бік „загальної заслані“. Ось від і переніс, ось остаточні висновки зі статті моєї й Гомовського та з відповіді П. Воліняка. У нашій дискусії крапка над „і“ поставлена.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ СЛОВНИК

Новий українсько-англійський словник К. Г. Андрусинишин і П. Н. Крет при співпраці П. О. Оленця, В. Андрусинишин, Вид. Саксаківського Університету, Саскатун 1955. Ukrainian-English Dictionary by C. H. Andrusyshyn, Head of Department of Slavic Studies University of Saskatchewan, and J. N. Krett, assisted by Helen V. Andrusyshyn, University of Saskatchewan, Saskatoon 1955).

Ось перед нами новий українсько-англійський словник, що його опрацював відомий наш вчений-професор славистики Саксаківського університету, д-р Андрусинишин.

Про величезний труд праці над цим словником, а зокрема проф. Андрусинишин, не потрібно багато говорити. Вистачить поглянути на зміст словника і на цілість зібраного матеріялу, що на 1183 сторінках охоплює аж 95 тисяч слів та 35 тисяч різних зворотів і фраз, тобто разом 130-тисячне лексичне багатство та таку саму кількість чудово зібраних англійських еквівалентів, які самі по собі не тільки за своєю кількістю, але й за якістю, викладають працю тих, що для цієї справи поклали довгі роки своєї енергії та труду. Та вагість цього словника лежить не тільки в кількості лексичного матеріялу, але також і в тому, що це — перший вичерпний словник, що його дала українська наука в світовому світі і цим виповнила ту прогалину, що її жодна інша наука не могла замкнути.

Правда, зараз після другої світової війни наша експатріальна громада в Німеччині відчувала перші безпосередні зустрічі з американською армією, потребу відвідного англійсько-українського та українсько-англійського словника. Цю потребу заповнили три невеличкі частини словника Лева-Верб'яного. Та завдання такого словника було велике, як завдання і мети проф. Андрусинишина. Словник Лева-Верб'яного був призначений тільки для українців, які їх перші посіли в англійському світі. Зовсім інше завдання має словник проф. Андрусинишина і Крета. Цей словник, як коліс українсько-німецького словника Кузель-Рудницького, призначений перекладати з української на англійську, а не навпаки, як англійсько-український. Мета цього словника проф. Андрусинишин у своїх вступі, передає найкраще та найкраще доступне й

Лист до Редації
У справі „Україна в сучасному і майбутньому“

Шановний Пане Редакторе! В Вашому засіданні з дня 3-го червня появилася стаття д-ра П. Стерча п. зг. „Україна в сучасному і майбутньому“ в якій автор обговорюючи студію д-ра П. Стерча, пише, що в моїй доповіді „Соціална стратифікація в когоспі“, я мав звернути увагу на факт, що в Соціалістичному Союзі „створено ряд комітетів (моя підтримка) партійних, виробничих, адміністративних та інших апаратів“. Очевидно, я такою твердженням ніколи не зробив. Поняття „каста“ має своє дефінітивне значення, принаймні в соціології, якщо вже не в публіцистиці (див. наприклад: P. Sorokin, „Sociality, Culture and Personality“). Значить про це, я не міг ніколи твердити, що советські „апарати“ творять чи творили касту. До речі, в моїй доповіді я ні разу не згадав самого слова „каста“. Тому до д-ра П. Стерча приписує мені речі, про які я не згадавав. Я зверну тільки увагу на факт, що в когоспі зростає ерзичкування статусів та що формуються три суспільні верстви, які то ризикують між собою економічно, соціально та культурно. Рівночасно з цим процесом, можливо неперервним, мобільності в когоспі, розуміється, стає зменшуватися, а це значить, колгоспник має набагато менші шанси, як наприклад, двадцять років, дістатися до верхівки соціальної піраміди.

Знову ж, щодо другої заваги д-ра П. Стерча про те, що „доповідь чомусь брав усі дані чужомовної літератури за „достовірні“, поминаючи цілковито праці, наприклад, українського вченого проф. Миколи Величківського, то мені більш цікаво відгадати, що саме д-р П. Стерчо хотів сказати цією завагою. Поперше, всі дані про заробітну платню в когоспі я брав з советської літератури, а не з праць західно-європейських та американських авторів. Крім того, моєю метою доповіді не була заробітна платня колгоспників України. Зрештою „і так“ не можна робити будь-яких дилематичних висновків з статистичних даних, що їх советські публікують про платню колгоспникам (навіть і тоді, якщо хто-сь користав з зібраних даних проф. Величківського) — саме тому, що всі ці дані є нерепрезентативного характеру, а будучи такими вони мають тільки мінімальну статистичну вартість.

В додатку, як і дані з чужомовної літератури, я згадав також дані проф. Величківського і Кононенка походять з одного джерела советської преси і літератури.

Ще значить, що питання до

КОМУНІНАТ НТШ В ЕВРОПІ
В СПРАВІ ПОЗДКІ Д-РА А. ФІГОЛЯ ДО ЗДА І КАНАДИ

В період від червня до грудня 1954 представник нашого Товариства, д-р Атанас Фіголь, відбув поїздку по європейських українській еміграції у ЗДА й Канаді, з метою поінформувати нашу заокеанську еміграцію про умови праці НТШ в Європі та організувати допомогу для наукової роботи НТШ в Європі. Фіголь, який вийшов з Європи в Сербію, Францію, і на виданні другої (гаслової) частини „Енциклопедії Українознавства“ (ЕУ 2) зокрема.

Вернувшись, д-р А. Фіголь склав вичерпне зведення з поїздки і, між іншим, зробив детальні роз'яснення зі складених на його ризик пожегів та подав списки декларацій на Патронат над науковим осередком у Сербії та на фундації ЕУ 2. Виділі НТШ з призначеним та подією прийняв зведення свого представника з проведеної ним роботи і з почуттям глибокої вдячності за працю його інформації про прихильну постанову нашого заокеанського Громадянства до української науки та про вияв жертвенності на її підтримку. Всім жертводавцям виславо від НТШ індивідуальні подяки, а в міру розгортання допомогової акції, будуть випущуватися на сторінках української преси списки складених датків.

В організації зустрічей з Громадянством нашою представником допомагали майже всі українські установи, а зокрема надатку допомогу подали Український Конгресовий Комітет Америки, Комітет Українців Канади та Конференція Українських Платових Організацій. Виділі НТШ, Сербія, Франція, на своєму засіданні 21 травня ц. р. рішив висловити прихильно цим комунікатом гарячу подяку всім Установам та Особам, які в будь-який спосіб допомагали нашою представництву, і всім Жертводавцям за цю матеріальну допомогу для нашого Товариства. Окрему подяку висловлює Виділі Патронат над сарельським науковим осередком та Фундаторам ЕУ 2.

Д-р А. Фіголь виступав під час поїздки також як представник „Молоде Життя“ у Мюнхені, яке вже від кількох років співпрацює з НТШ як видавець його більших публікацій, а тому числі першої частини „Енциклопедії Українознавства“ (ЕУ 1), а тепер як видавець на спільний рахунок з НТШ другої (гаслової) частини „Енциклопедії Українознавства“ (ЕУ 2) зокрема.

Висловившись, д-р А. Фіголь склав вичерпне зведення з поїздки і, між іншим, зробив детальні роз'яснення зі складених на його ризик пожегів та подав списки декларацій на Патронат над науковим осередком у Сербії та на фундації ЕУ 2. Виділі НТШ з призначеним та подією прийняв зведення свого представника з проведеної ним роботи і з почуттям глибокої вдячності за працю його інформації про прихильну постанову нашого заокеанського Громадянства до української науки та про вияв жертвенності на її підтримку. Всім жертводавцям виславо від НТШ індивідуальні подяки, а в міру розгортання допомогової акції, будуть випущуватися на сторінках української преси списки складених датків.

В організації зустрічей з Громадянством нашою представником допомагали майже всі українські установи, а зокрема надатку допомогу подали Український Конгресовий Комітет Америки, Комітет Українців Канади та Конференція Українських Платових Організацій. Виділі НТШ, Сербія, Франція, на своєму засіданні 21 травня ц. р. рішив висловити прихильно цим комунікатом гарячу подяку всім Установам та Особам, які в будь-який спосіб допомагали нашою представництву, і всім Жертводавцям за цю матеріальну допомогу для нашого Товариства. Окрему подяку висловлює Виділі Патронат над сарельським науковим осередком та Фундаторам ЕУ 2.

ПЛЯНУЙТЕ СВОЇ ВАКАЦІЇ НА „СОЮЗІВЦІ“!

Уже відкрито на „СОЮЗІВЦІ“, чудовий вакаційно-відпочинковий оселі У. Н. Союзу в горах Кетскіл біля містечка Кергонксон в стеїт Нью Йорк, цюгарічний вакаційно-відпочинковий сезон.

До всіх незрівнянних вигод, відпочинку та відпочинкових і розважальних можливостей у м'ягкому сезоні, в цьому році додано і влаштовано це багатство нових.

Докуплено та аранжовано для гостей чудову кухню „Кіна“, з прекрасними, культурованими покликаннями.

Всі мешканці кімнати відпочинку і відпочинку.

Переорганізовано кухню, виборюючи минулорічний досвід та достосовуючи її ще більше до побажань гостей.

Добудовано до купального басейну автоматичний фільтр, щоб забезпечити повсякчасну чистоту води. Купальні можливості збільшують ще один басейн на новоприданому обшарі біля „Кіна“.

Прочинено стежки та відповідно угодішено прогулянки в гори.

На весь сезон заплановано відповідні культурні та розважальні імпрези.

Усе це ще більше виправдає гасло: НЕМА ТУ ЛЯ НА „СОЮЗІВЦІ“!

Не зважаючи на ті всі угодішення, ціна поїздки на „Союзівці“ залишається дуже мінімальною: від 40 до 60 доларів тижнево, залежно від кімнати.

З урахування передбаченого руху в сезоні, найкраще вже тепер зарезервувати собі місце, виповнюючи (по-англійськи) доданий внизу формуляр та пересилаючи його на адресу:

UKRAINIAN NAT'L ASS'N ESTATE, Kerhonkson, N. Y.

До Управління „Союзівці“, Кергонксон, Н. Й.

Підписаний (Ім'я і прізвище)

Адреса: (Число, вулиця, містечко, стеїт)

Прохає зарезервувати для нього місце на „Союзівці“ для . . . осіб в ціні \$. . . тижнево за особу, на час від . . . до . . .

До замовлення залучую чек (моні ордер) на \$. . . на конто мого майбутнього рахунку.

(Підпис)

ПЛЯН ГЕНЕРАЛА САРНОФФА
(Продовження зі ст. 2-ої)

Якщо в своєму пляні ген. Сарнофф апелює до російського „патріотизму“ (в його розумінні, бо в нашому — це апелювання до російського імперіалізму), бо говорив про СССР він інакше не називав його, як „Росія“, „Раша“, а народи СССР називав — „російськими народами“ („Рашен піпел“), що є очевидним термінологічним носенням.

Звичайно, в цій частині свого пляну, ген. Сарнофф не виявив цієї сміливості й і оригінальності, що в його інших частинах. Ген. Сарнофф пішов за поглядами відомої в цій країні школи думання, яку дехто окреслює як русофільську („Першество для Росії“ — „Раша ферст“). Це школа думання емігрантів з Росії, які не можуть усвідомити собі, що вони покинули свою батьківщину 25-50 років тому і що на цій батьківщині обставини корісно змінилися від того часу, коли вони її покинули. Цікаво, що коли не рахувати старих білогвардійських збурів з монархістичного табору, що „школу думання“ репрезентують головово не-росіяни: Вейнбаум, Даллін, Соловйчик, Абрамович, Лайонс. Навапакі, корінні росіяни, як, наприклад, Алексінський, проф. Федотов, Бердясів й багато інших репрезентують відмінні погляди. Вони російські патріоти, але вони вважають, що Росія може бути тільки тоді свободна й вільна, коли вона побудується не тільки теперіш-

нього московського протинародного режиму, але позбудеться свого імперіалістичного наслідства в постаті роздуртої російської імперії. Вони гадають, що тільки тоді Росія зможе захити в мирі й дружбі з сусідніми народами, що стане підставою для вільного розвитку й добробуту самого російського народу. (Закінчення буде)

ЛІТЕРАТУРНА НОВИНКА
Олена Значальна
ОГЛЯНУВШИСЬ НАЗАД...

Збірка з 16-тих оповідань із нашої недавньої минулості. Усі вони прослідують національно-визвольні, антикомуністичні й протимосковські ідеї змислом і чітатимуться з захопленням.

Стор. 232, ціна 1.50 дол.

Замовляти: „СВОБОДА“ P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

В. Остерок.

С. П. ПРОФ. АНДРІЯ ЯКОВЛІВА
на православному цвинтарі в South Bound Brook, N. J., відправлений буде

ЖАЛОВАНА СПЛУЖБА БОЖА
ДНЯ 25-го ЧЕРВНЯ 1955
о год. 11-й ранку,

про що сповіщають Прихильні й Знайомі

Покійного

ДІТИ

ПЛАСТОВІ ТАБОРИ СТАНИЦІ ДІТРОЙТ

Таборова Комісія Пластової Станиці в Дітроїті повідомляє про організацію спільних пластових таборів літом 1955 р.:

1. ТАБОР ДЛЯ НОВАКІВ у часі від 2 до 24 липня 1955
2. ТАБОР ДЛЯ НОВАЧОК у часі від 16 липня до 7 серпня 1955 р.

Табори відбуватимуться на Українській оселі „Діброва“, 8400 Maitly Rd., Brighton, Mich. (40 миль від Дітроїту).

Таборова оплата вноситься \$36 за три тижні, доїзд Дітроїт-Брайтон.

По ближчі інформації голоситись на адресу: PLAST, Inc., 12001 Lumpkin, Detroit 12, Mich. Tel. TO 6-9244.

ст. п. П. Камітасевич, Писар Таб. Комісії п. сен. Л. Гемко, Голова Таб. Комісії

П'ЯТИ РІЧНИЙ КОНЦЕРТ
ФОРТЕП'ЯНОВОЇ МУЗИКИ УЧНІВ МУЗИЧНОЇ СТУДІЇ

Проф. НАТАЛІЇ КОТОВИЧ
У ФІЛАДЕЛФІ

відбудеться в п'ятницю, 24-го червня 1955 р. о год. 8-й веч.

в залі Українсько-Горожанського Клубу при вул. 847 Н. Френклін у Філадельфії.

Концертний фортеп'яний Steinway & Sons.

ПІДРУЧНИК ГРОМАДЯНСТВА
(CITIZENSHIP HANDBOOK)

Накладом Злученого Українського Американського Допомогового Комітету

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Можна набути в книгарні „Свобода“: „СВОБОДА“, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ
Американсько-Української ОСЕЛІ в GLEN SPEY, NEW YORK

ПРОГРАМА — ЗАВАВА СПЕЦІАЛЬНІ АТРАКЦІЇ

ВЕЧЕРЯ ПРИ МІСЯЧНОМУ СВІТЛІ

СУБОТА, 25-го ЧЕРВНЯ 1955

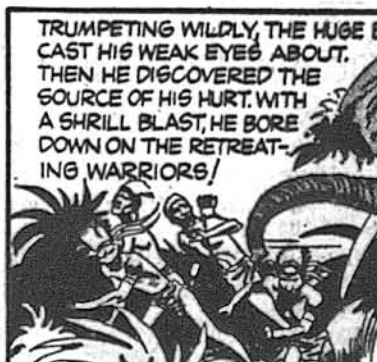
Приїжджайте на цей кінець тижня.

КУТІЛЬ, ПОДКУВАННЯ, ТЕНІС, БЕЙЗБОЛ, ШАФЕЛБОРД

Резервуйте собі місце телефонічно, або пишьте до: American Ukrainian Resort Center GLEN SPEY, N. Y. Tel. Port Jervis 4-8108

До вишайму-Вакаці

Tel.: Orchard 4-2568

Дико трублячи, великий
самець кидав своїми малими
очима довкруги. Нарешті він

знайшов спричинця своєї ра-
ни. З пронизливим риком він
рушив на відступаючих во-
їнів.

**129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568**